

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 265/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť T. H., H., tohto času vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 60/2011 z 1. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2012 doručená sťažnosť T. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu, právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo 60/2011 z 1. februára 2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T/276/2010 z 12. januára 2010 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania zločinu útoku na verejného činiteľa a prečinov ublíženia na zdraví, výtržníctva a nebezpečného vyhrážania podľa príslušných ustanovení zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za ktoré mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 10 mesiacov a uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) tak, že ho uznesením sp. zn. 3 To/15/2011 z 10. marca 2011 ako nedôvodné zamietol.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu aj dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Tdo 60/2011 z 1. februára 2012 odmietol.

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľ okrem iného uviedol, že «rozhodnutie NS SR možno považovať za arbitrárne, keďže pri všetkých splnených podmienkach iba formalisticky odmietol o dovolaní konať na základe zákonnej normy § 382 písm. c) Tr. por. (je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371). Pokiaľ bolo dovolanie spracované obhajcom dostatočne zrozumiteľné, avšak trebárs neúplné mohol resp. mal sudca postupovať postupom § 379 ods. 1/Tr. por...

... NS SR na neverejnom zasadnutí nevenoval pozornosť dovolaciemu dôvodu... keďže zo zápisnici... vychádza, že konanie prebehlo za 15 minút...

... výrok rozsudku je dosť zmätočný... V dovolaní som... napadol aplikáciu § 41 ods. 2/Tr. zák., t. j. asperačnú zásadu...

V prvom rade tvrdím, že mi nijak nebolo preukázané, že by som mal úmysel útočiť na verejného činiteľa a v druhom rade nebolo možné oddeliť tento skutok od ostatných, keďže všetky skutky pre ktoré som odsúdený tvoria jednočinný súbeh...

Ústavnému súdu prikladám CD - nosiče z HP, na ktorých sú nahraté výpovede svedkov tohto konania. Zo všetkých výpovedí je evidentné, že príslušníci PZ sa neidentifikovali v zmysle zákona o PZ zák. č. 171/199 Zb. a teda nepostupovali zákonne...

Podľa môjho názoru bola v dovolaní porušená aj rovnosť strán, keďže mi nebolo doručené vyjadrenie sa Okresnej prokuratúry k dovolaniu a teda som nemal možnosť ba jej vyjadrenie k dovolaniu replikovať...

Ak mal NS SR za to, že nesprávne napadá zákonnosť ukladania trestu s asperačnou zásadou, mal toto riadne odôvodniť tak, aby vyjadril, ktoré z vykonaných dôkazov potvrdzujú správnosť premietnutého výroku rozsudku...».

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo/60/2011 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na právnu pomoc zaručené v čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, rovnosť pred zákonom v článku 47 ods. 3 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 v spojitosti s čl. 13 Dohovoru...

Uznesenie NS SR sp. zn. 1 Tdo/60/2011 zo dňa 1. 2. 2012 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch

rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov (v danom prípade Trestného zákona a Trestného poriadku) viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01), že ochrana garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) ústavou, prípadne dohovorom nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni.

Takto ustálené zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti tvorili aj v tejto veci základ na rozhodnutie ústavného súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Sťažovateľ v podstatnom namietal porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 60/2011 z 1. februára 2012, ktorým odmietol jeho dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu. Porušenie svojich práv vidí najmä v tom, že najvyšší súd sa ako dovolací súd nezaoberal meritom veci, ale dovolanie odmietol z procesných dôvodov a bez jeho prítomnosti, poukazujúc na to, že v trestnom konaní, v ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté na základe svedeckých výpovedí o jeho vine a treste, spochybňuje najmä spáchanie trestného činu útoku na verejného činiteľa, ktoré nebolo z jeho strany úmyselné, pretože nevedel, že pri zákroku na neho použil donucovacie prostriedky policajť a na skutok si ani nepamätá. Nesúhlasí s právnymi závermi všeobecných súdov, ku ktorým dospeli vykonaným dokazovaním, predovšetkým s poukazom na nedostatky v skutkových zisteniach.

Podľa jeho názoru bola v dovolaní porušená aj rovnosť strán, keďže mu nebolo doručené vyjadrenie Okresnej prokuratúry P. (ďalej len „okresná prokuratúra“) k dovolaniu a najvyšší súd riadne neodôvodnil, resp. nevyjadril sa bližšie k jeho námietke údajnej nezákonnosti uloženia trestu odňatia slobody uplatňujúc tzv. asperačnú zásadu podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona.

Ústavný súd zistil, že najvyšší súd ako súd dovolací v sťažovateľovej trestnej veci podrobne skúmal existenciu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) h) a i) Trestného poriadku, pričom o podanom dovolaní rozhodol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku dovolanie možno podať okrem iného aj vtedy, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby [§ 371 ods. 1 písm. h)], ale aj vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť [§ 371 ods. 1 písm. i)].

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Vychádzajúc z uvedených ustanovení Trestného poriadku a námietok sťažovateľa je ústavný súd toho názoru, že najvyšší súd k jednotlivým sťažovateľom namietaným dovolacím dôvodom vo svojom uznesení podal primeranú odpoveď na s. 3 až s. 6, správne vyhodnotil, že námietky nesprávnosti skutkových zistení, prípadne nesúhlas s tým, ako prvostupňový a odvolací súd hodnotili vykonané dôkazy, resp., že sa jeho návrhom na vykonanie dôkazov nevyhovelo, nemôžu zakladať žiadny z uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku a najvyšší súd tiež uviedol, že mimoriadny opravný prostriedok dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplniť alebo meniť len odvolací súd. Dovolací súd nemôže posudzovať úplnosť skutkových zistení, nemôže bez ďalšieho sám prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože dôkazy v konaní o dovolaní nemôže sám vykonávať.

Z uvedeného rozhodnutia tiež vyplýva, že pre najvyšší súd ako súd dovolací bolo rozhodujúce zistenie, že sťažovateľ spáchal skutok tak, ako to uviedol prvostupňový súd, a keďže aj k ďalším námietkam sa najvyšší súd vysporiadal (na strane 5) primeraným spôsobom, uviedol aj zrozumiteľné dôvody, prečo bolo treba akceptovať v plnom rozsahu

napadnuté rozhodnutia, a potom konštatoval, že „*V prejednávanej veci teda jednoznačne ide o viaccinný súbeh trestnej činnosti, a to aj s dôsledkom aplikácie tzv. asperačnej metódy*“, a tiež z jeho rozhodnutia vyplýva, že podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nebol naplnený ani tento dovolací dôvod vo vzťahu k uloženému trestu odňatia slobody, pretože tento trest bol uložený v súlade s Trestným zákonom.

Námietka sťažovateľa, že mu nebolo doručené stanovisko okresnej prokuratúry z 27. októbra 2011 k jeho dovolaniu, nie je takým dôvodom, ktorý by zakladal prípadne prijatie jeho sťažnosti na ústavnom súde, ak navyše sa okresná prokuratúra v tomto stanovisku iba všeobecne nestotožnila s argumentmi sťažovateľa, ktoré namietal v dovolaní.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu preto ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, dovolaním sťažovateľa sa riadne zaoberal a svoje rozhodnutie adekvátne aj odôvodnil. Ak najvyšší súd nezistil danosť ani jedného z dôvodov uplatnených sťažovateľom v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku, nemožno mu potom vytknúť ako nesprávny ani procesný postup podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, ktorým dovolanie sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu odmietol, pretože mu to tento procesný kódex umožňoval.

Obdobne v konaní pred najvyšším súdom nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, ak sťažovateľ mal v dovolacom konaní zvoleného obhajcu, ktorý mu mal poskytnúť kvalifikovanú právnu pomoc pri reálnom uplatňovaní jeho práva na obhajobu.

Tieto skutočnosti v globále nesignalizujú žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a ani základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru.

Z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi predmetným rozhodnutím a namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3

ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec ústavný súd k tomu poznamenáva, že nepreskúmaval predložené CD nosiče z hlavného pojednávania, pretože tieto neboli spracované a predložené v súlade so štandardami upravenými vo výnose Ministerstva financií Slovenskej republiky uverejnenom v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy.

Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že jeho sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2012